

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NAHRAZENÍ TRADIČNÍHO MODELU PEČOVATELSKÉ SLUŽBY INOVAČNÍM MODELEM

„PEČOVATELSKÁ SLUŽBA 3S“

Evropská unie Evropský sociální fond Operační program Zaměstnanost

ZÁKLADNÍ TEZE:

Pečovatelská služba provozovaná v tradičním modelu dosahuje na území ČR průměrné nákladové ceny 716 Kč/odpečovanou hodinu. Inovační model 3S umožňuje při stejné nebo vyšší kvalitě a stejné nebo vyšší dostupnosti služby dlouhodobě dosahovat průměrné nákladové ceny 360 Kč/odpečovanou hodinu (včetně dalších benefitů, například nižší potřebě pořizování služebních vozidel). Přechod z tradičního modelu na inovační model lze provádět postupně, přičemž ke vzniku úspory nákladů dochází okamžitě.

Platnost základní teze byla prokázána (a nezávisle validována) v projektech:

OP LZZ reg. č. CZ 1.04/3.1.02/B7.00001

OPZ reg. č. CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_024/0002211

JAK DOCHÁZÍ K DOSAŽENÍ TÉTO VÝZNAMNÉ (50%) ÚSPORY?

- 1) využíváním flexibilních úvazků (což umožňuje efektivně kopírovat odpečované hodiny celkovým fondem pracovní doby)
- 2) uplatněním zásady, že bydliště pečovatele je co nejblíže bydlišti uživatelů, o které pečuje (což umožňuje minimalizovat časové prostoje a náklady na dopravu pečovatele)

ZÁKLADNÍ ROZDÍLY MEZI TRADIČNÍM A INOVAČNÍM MODELEM

TRADIČNÍ MODEL

- převážně plné pracovní úvazky na hlavní pracovní poměr
- dohody o provedení práce představují méně než 10% fondu pracovní doby
- výchozím bodem služby je středisko pečovatelské služby
- k dopravě do vzdálenějších lokalit jsou využívána služební vozidla
- podíl odpečovaných hodin na celkovém fondu pracovní doby činí 30 - 60 %

Evropská unie Evropský sociální fond Operační program Zaměstnanost

- poměr nákladů a výnosů neumožňuje rozvoj služby ani zvyšování mezd z vlastních zdrojů
- pečovatelská služba je poskytována v omezeném čase

INOVAČNÍ MODEL

- převážně flexibilní pracovní úvazky na hlavní pracovní poměr
- dohody o provedení práce představují méně než 30% fondu pracovní doby
- výchozím bodem služby je bydliště pečovatele
- odpadá doprava do vzdálenějších lokalit
- podíl odpečovaných hodin na celkovém fondu pracovní doby činí minimálně 80 %
- poměr nákladů a výnosů umožňuje rozvoj služby i zvyšování mezd z vlastních zdrojů
- pečovatelská služba je poskytována nepřetržitě

DŮVODY, PROČ DOPLNIT ČI NAHRADIT TRADIČNÍ MODEL INOVAČNÍM MODELEM

1. snížení nákladů na pečovatelskou službu (nižší potřeba zdrojů z veřejných rozpočtů) - BENEFIT PRO POSKYTOVATELE SLUŽBY A VEŘEJNOU SPRÁVU JAKO ZADAVATELE SLUŽBY
2. zvýšení místní a časové dostupnosti služby - BENEFIT PRO UŽIVATELE SLUŽBY
3. dlouhodobá udržitelnost služby i v případě ekonomické krize a snižování výdajů veřejných rozpočtů - BENEFIT PRO ZADAVATELE, POSKYTOVATELE I UŽIVATELE SLUŽBY
4. budoucí vyšší kompatibilita služby s neformálními pečujícími (odpovídá budoucímu trendu) - BENEFIT PRO ZADAVATELE, POSKYTOVATELE I UŽIVATELE SLUŽBY
5. flexibilní zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce (osoby 50+, osoby s nízkou kvalifikací, absolventi, matky po MD, osoby žijící v obtížně dopravně dostupných lokalitách) - BENEFIT PRO ZNEVÝHODNĚNÉ UCHAZEČE O ZAMĚSTNÁNÍ A PRO VEŘEJNÉ ROZPOČTY V OBLASTI PODPORY V NEZAMĚSTNANOSTI
6. konkurenceschopnost mezd zaměstnanců pečovatelské služby (nákladová efektivita umožňuje zvyšování mezd) - BENEFIT PRO ZAMĚSTNANCE

POSTUP PŘI NAHRAZENÍ TRADIČNÍHO MODELU INOVAČNÍM MODELEM (PŘECHODNÝ SOUBĚH OBOU MODELŮ)

Vytvořeno v rámci projektu OPZ č. CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_024/0002211 „3S – šíření efektivního modelu pečovatelské služby“

Evropská unie Evropský sociální fond Operační program Zaměstnanost

1. Rozhodnutí poskytovatele pečovatelské služby o využití inovačního modelu 3S pro budoucí nové uživatele pečovatelské služby
2. Uzavření smlouvy o implementaci know-how s implementující organizací (hrazeny jsou pouze konzultace v místě výkonu služby a elektronické konzultace, samotné know-how je poskytnuto bezplatně)
3. Poskytovatel pečovatelské služby vyčlení jednoho zaměstnance na $\frac{1}{2}$ úvazku jako koordinátora pro inovační model
4. Implementující organizace koordinátora proškolí (včetně umožnění stáže v podmínkách existujícího inovačního modelu) a předá mu písemně zpracované know-how (metodiku inovačního modelu pečovatelské služby včetně předvytvořených formulářů a zpracovaných standardů kvality)
5. Pro nové zájemce o pečovatelskou službu vytváří proškolený koordinátor systém péče v inovačním modelu, s konzultačním doprovodem implementující organizace (pro stávající uživatele pečovatelské služby je nadále provozován tradiční model)
6. Okamžitě dochází k nákladové úspoře, ale výnosy jsou tradiční – tím vzniká poskytovateli pečovatelské služby benefit převyšující implementační náklady
7. Postupně roste objem péče u nových uživatelů (tedy v inovačním modelu) a klesá objem péče u původních uživatelů (v tradičním modelu); stávající zaměstnanci pečovatelské služby jsou využíváni v obou modelech, takže neklesá jejich počet ani výše úvazků, ale stoupá podíl odpečovaných hodin na fondu pracovní doby a tím dochází ke vzniku úspory (navíc klesá potřeba autodopravy)
8. Po 12 měsících provozu inovačního modelu končí potřeba konzultační podpory, inovační model je implementován a implementační náklady jsou plně kompenzovány dosaženou úsporou
9. Po 24 – 36 měsících provozování implementačního modelu je dosahována průměrná roční úspora nákladů ve výši až 50% ve srovnání s rokem předcházejícím implementaci. Tato úspora je trvalého charakteru (za předpokladu, že inovační know-how bude i nadále uplatňováno v plném rozsahu).
10. Poskytovatel, který inovační model ve své službě úspěšně implementoval, se může stát implementující organizací pro jiného poskytovatele tradičního modelu a přispívat tak k šíření dobré praxe ve svém regionu.
11. Kraj, na jehož území se bude u některých poskytovatelů pečovatelské služby rozvíjet inovační model a postupně přebírat

Evropská unie Evropský sociální fond Operační program Zaměstnanost

úlohu tradičního modelu, získá konkurenční výhodu v podobě možnosti budoucího provedení efektivnější realokace zdrojů na poskytování sociálních služeb, které bude mít k dispozici.

12. Vzájemným srovnáním provozu inovačního a tradičního modelu se postupně prosadí efektivita pečovatelské služby jako trendové téma s možným přirozeným přesahem do ostatních sociálních služeb.

KOMENTOVANÝ PŘÍKLAD PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Jako typický poskytovatel bylo pro účely příkladu zvoleno zařízení pečovatelské služby, které dosahuje 2 500 odpečovaných hodin ročně v tradičním modelu. Jde tedy o zařízení pečovatelské služby střední velikosti. Jeho odpečovaný výkon a s ním spojené náklady lze v roce předcházejícím implementačnímu roku vyjádřit takto:

TRADIČNÍ MODEL - PŘEDIMPLEMENTAČNÍ ROK					
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	celkem
počet odpečovaných hodin	625	625	625	625	2 500
nákladová cena 1 odpeč. hod	716	716	716	716	
náklady služby celkem	447 500	447 500	447 500	447 500	1 790 000

V případě rozhodnutí pro implementaci inovačního modelu u nově zaváděných uživatelů se budou výkony a náklady v roce implementace chovat přibližně následovně:

TRADIČNÍ MODEL - IMPLEMENTAČNÍ ROK					
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	celkem
počet odpečovaných hodin	625	562	499	436	2 122
nákladová cena 1 odpeč. hod	716	716	716	716	
náklady služby celkem	447 500	402 392	357 284	312 176	1 519 352
INOVAČNÍ MODEL - IMPLEMENTAČNÍ ROK					
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	celkem
počet odpečovaných hodin	0	63	126	189	378
nákladová cena 1 odpeč. hod	360	360	360	360	
náklady služby celkem	0	22 680	45 360	68 040	136 080
implementační náklady celkem	50 000	20 000	20 000	20 000	110 000
kompletní náklady celkem	50 000	42 680	65 360	88 040	246 080
roční náklady běžné	447 500	447 500	447 500	447 500	1 790 000
roční náklady roku implementace	497 500	445 072	422 536	400 216	1 765 324
dosažená finanční úspora	- 50 000	2 428	24 964	47 284	24 676

Evropská unie Evropský sociální fond Operační program Zaměstnanost

Ve skutečnosti bude dosažená úspora pravděpodobně vyšší, protože výpočet je záměrně spíše podhodnocený – první čtvrtletí je v inovačním modelu zcela bez výkonu a přechod výkonu z tradičního modelu do implementačního modelu je mezičtvrtletně představován přesunem pouhých 10% běžného čtvrtletního výkonu – podle zkušeností lze očekávat, že skutečnost bude ovšem optimističtější.

Po dokončení implementace bude v roce následujícím po roce implementace vypadat výkon, náklady a úspora takto (opět spíše podhodnoceno):

TRADIČNÍ MODEL - POSTIMPLEMENTAČNÍ ROK					
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	celkem
počet odpečovaných hodin	373	310	247	184	1 114
nákladová cena 1 odpeč. hod	716	716	716	716	
náklady služby celkem	267 068	221 960	176 852	131 744	797 624
INOVAČNÍ MODEL - POSTIMPLEMENTAČNÍ ROK					
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	celkem
počet odpečovaných hodin	252	315	378	441	1 386
nákladová cena 1 odpeč. hod	360	360	360	360	
náklady služby celkem	90 720	113 400	136 080	158 760	498 960
roční náklady běžné (T model)	447 500	447 500	447 500	447 500	1 790 000
roční náklady dosažené (T + I mod)	357 788	335 360	312 932	290 504	1 296 584
dosažená finanční úspora	89 712	112 140	134 568	156 996	493 416

ZÁVĚR

Inovační model 3S byl vyvinut a úspěšně odpilotován v letech 2014 – 2015. V současné době (2016 –2018) je prováděn jeho upscaling do 10 regionů. Dosahování výše naznačené úspory je ověřeno a prokázáno. Jedinou překážkou pro implementaci je spokojenost poskytovatelů s tradičním modelem – ten ovšem není dlouhodobě udržitelný, protože demografický vývoj jej v budoucích letech tak prodraží, že bude nezbytné hledat levnější alternativu. Inovační model 3S tuto levnější alternativu, ověřenou a prokázanou, představuje již nyní – navíc s významnými benefity i pro osoby znevýhodněné na trhu práce.

KONTAKT NA METODIKA INOVAČNÍHO MODELU 3S

Mgr. Bc. Jan Vojvodík, MBA

tel. 739 551 271

e-mail: jan.vojvodik@dduo.cz

Vytvořeno v rámci projektu OPZ č. CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_024/0002211 „3S – šíření efektivního modelu pečovatelské služby“